

Dosarul nr. 2rac-256/2020

2rac- 22/21

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Iunitex”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată „Iunitex” împotriva Societății cu Răspundere Limitată
„Consistcom” cu privire la rezoluționarea contractului de antrepriză, încasarea
sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Consistcom”, a fost
casată hotărârea din 26 iulie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost
emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 22 mai 2019 SRL „Iunitex” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Consistcom” cu privire la rezoluționarea contractului de antrepriză,
încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 22 mai 2015 a încheiat cu SRL
„Consistcom” contractul de antrepriză nr.7 privind învelirea parapetului de pe
acoperișul Centrului comercial, amplasat în xxxxx.

Conform pct. 1.1. a contractului menționat, SRL „Consistcom” și-a asumat
obligația cu materialele și mijloacele proprii să producă, furnizeze și instaleze, în
volum deplin, compozit „TOYO” pe parapetul de pe acoperișul Centrului
comercial.

Potrivit prevederilor pct. 1.3. al aceluiași contract, antreprenorul se obligă să
îndeplinească lucrările în volum deplin sub răspunderea personală, în corespundere
cu condițiile contractului, documentației de proiect și specificației la contract.

Punctul 2.2. din același contract prevede că valoarea totală care include costul materialelor, a lucrărilor de producere, furnizare și montare a compozitului „Etalbond” constituie suma de 143462 de lei.

A menționat că în baza contractului de antrepriză nr.7 din 22 mai 2015 a transferat la contul bancar al pârâtului SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată bancar nr. 51 din 22 mai 2015.

SRL „Consistcom” în conformitate cu obligațiunile contractuale asumate, urma să execute lucrările în termen de 20 de zile lucrătoare din momentul semnării de către părți a contractului nominalizat, însă nu mai târziu de luna iunie 2015.

A reiterat că a transferat în termenul prevăzut din contract suma de 100000 de lei, însă, SRL „Consistcom” a invocat diferite motive neîntemeiate, neonorându-și obligațiile contractuale asumate. SRL „Consistcom” nu a executat clauzele contractului de antrepriză nr.7 din 22 mai 2015, fapt ce servește temei de a solicita rezoluțiunea prezentului contract și încasarea sumei transferate în valoare de 100000 de lei.

A remarcat că SRL „Consistcom” nu a executat lucrările prevăzute în contractul de antrepriză și că ploile de vară-toamnă din anul 2015 cauzau probleme pereților interiori a obiectivului, iar în scopul executării lucrărilor de strictă urgență a fost necesară angajarea altor specialiști.

SRL „Consistcom” din înțelegerile verbale ulterioare cu SRL „Iunitex”, urma să execute la obiectiv alte lucrări în contul sumei transferate, însă, nici acestea nu au fost executate.

Prin somația expediată la 07 octombrie 2016 a solicitat restituirea sumei transferată în valoare de 100000 de lei în termen de 10 zile, însă scrisoare cu avizul de recepție au fost restituite cu mențiunea „nu este acasă”. La sunetele și mesajele prin sms, expediate administratorului SRL „Consistcom” - Mihailov Nicolae, ultimul nu reacționează, iar la adresele cunoscute este imposibil de a fi găsit.

La 17 mai 2018 repetat a expediat în adresa pârâtului somația cu privire la restituirea sumei transferate la 22 mai 2015 în baza contractului de antrepriză nr.7 din 22 mai 2015.

A mai invocat că potrivit pct. 10.1. și pct. 13.5. ale contractului de antrepriză nr.7 din 22 mai 2015, partea care nu-și execută obligațiile contractuale se obligă să compenseze celeilalte părți, la cererea ultimei, prejudiciile cauzate nemijlocit de executarea necorespunzătoare. Prezentul contract intră în vigoare din momentul semnării și acționează până la executarea deplină de către părți a obligațiilor asumate și expirarea termenului de garanție.

A solicitat rezoluțiunea contractului de antrepriză nr.7 încheiat cu SRL „Consistcom” la 22 mai 2015, încasarea sumei de 100000 de lei transferată în baza acestui contract de antrepriză, taxei de stat în mărime de 3000 de lei și serviciile de asistență juridică a avocatului în mărime de 10000 de lei.

Ulterior, SRL „Iunitex” pe parcursul procesului judiciar a depus cereri de concretizare și majorare a cuantumului pretențiilor solicitând rezoluțiunea contractului de antrepriză nr.7 încheiat cu SRL „Consistcom” la 22 mai 2015, încasarea sumei totale de 209744,1 lei ce constituie suma transferată în avans de 100000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 76441,10 lei, penalitate în

mărime de 18000 de lei, taxa de stat în mărime de 5303 lei și serviciile de asistență juridică în mărime de 10000 de lei.

Prin hotărârea din 26 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediu Centru, acțiunea depusă de SRL „Iunitex” a fost admisă parțial, a fost rezoluționat contractul de antrepriză nr. 7 încheiat între SRL „Iunitex” și SRL „Consistcom” la 22 mai 2015, a fost încasat de la SRL „Consistcom” în beneficiul SRL „Iunitex” suma de 100000 de lei ce constituie plata în avans pentru executarea contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, dobânda de întârziere pentru perioada 10 octombrie 2016 – 28 mai 2019 în mărime de 43035,62 de lei și taxa de stat în mărime de 4291,06 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 16 august 2019 SRL „Consistcom” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SRL „Consistcom”, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 15 septembrie 2020 SRL „Iunitex” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, nu a aplicat corect normele de drept material, a adoptat o decizie neîntemeiată și ilegală cu nerespectarea normelor de drept procedural. Pe când prima instanță și-a axat hotărârea pe circumstanțele reale și pe probele prezentate, pe normele de drept, care trebuiau fi aplicate și interpretate corect, admițând întemeiat acțiunea reclamantului.

Instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele reale și de prevederile art. 512 Codul civil, precum nu a aplicat norma de drept care trebuia să fie aplicată și anume dispozițiile art. 572, 602, 946 alin. (1) din Codul civil, deși, instanța de apel face referire la circumstanțele importante și normele de drept enunțate, acestea eronat sunt apreciate, iar normele de drept aplicate nu se referă la speța dată, astfel ajungând la concluzii greșite, contrare circumstanțelor reale a cauzei.

Instanța de apel, deși menționează în decizia din 15 iulie 2020 că este cert faptul că la 22 mai 2015 SRL „Iunitex” a încheiat cu SRL „Consistcom” contractul de antrepriză nr. 7, prin care ultimul s-a obligat cu materialele și mijloacele proprii să confecționeze, să livreze și să instaleze în volum deplin învelirea cu compozit Toyo a parapetului la acoperișul obiectivului situat la adresa mun. xxxxxx, totodată în decizie greșit face referire la un alt contract de antrepriză nr. 22 din 30 septembrie 2014, care nu are nici o tangență cu contractul de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 și care nu este obiect al litigiului dat.

Astfel, reieșind din sensul contractelor menționate de instanța de apel, acestea au la bază obiecte diferite, atât în sens de lucrări, cât și în sens de estimări a acestor lucrări, ceea ce nu pot fi confundate, or SRL „Iunitex” a înaintat acțiunea împotriva SRL „Consistcom” privind pretențiile coerente de contractul de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, care și constituie obiectul litigiului.

A considerat neîntemeiate motivele invocate în decizia instanței de apel, precum că SRL „Consistcom” a executat în totalitate obligațiile și nu are careva obligații nestinse față de SRL „Iunitex”, pe când actele nominalizate dimpotrivă confirmă contrariul.

Actul de verificare întocmit de SRL „Consistcom” la 30 septembrie 2018 după depunerea acțiunii în judecată de către SRL „Iunitex”, neaprobat de reclamant, include plățile efectuate de SRL „Iunitex” în baza contractului de antrepriză nr. 22 din 30 septembrie 2014, cât și a contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, prin aceasta se confirmă că în total s-a achitat suma de 1 520.000 de lei, deși ofertele erau în valoare, respectiv, de 1.135.280,84 de lei și 143462 de lei, pe când totalul valorii ofertelor este de 1.278.742 de lei. Deci, din actul prezentat de SRL „Consistcom” rezultă că SRL „Iunitex” a achitat o sumă mai mare cu 241.258 de lei, ceea ce oferă dreptul să încaseze din contul SRL „Consistcom” a sumei supraplată.

Deci, factura fiscală nr. DV 8674965 din 22 mai 2015 în sumă de 100.000 de lei, la care face referire instanța de apel, cât și apelantul, confirmă după cum și este menționat în aceasta, pentru lucrările de izolare a fațadei din panel compozit conform contractului nr. 22 din 23 septembrie 2014, ceea ce neagă afirmația că, prin factura dată se confirmă stingerea obligației.

Pe când, SRL „Consistcom” urma să execute lucrări în baza altui contract de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, iar după executarea acestor urma să elibereze factura fiscală anume pentru lucrările prevăzute în contractul nominalizat, învelirea parapetului de pe acoperișul Centrului Comercial amplasat în xxxxx.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2020 a fost expediată părților pentru cunoștință la 22 iulie 2020 (f.d. 240), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Prin urmare, recursul declarat de SRL „Iunitex” la 15 septembrie 2020, este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin notificarea din 09 noiembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 01decembrie 2020 plicul prin care i-a fost expediat intimatului SRL „Consitcom” copia recursului a fost returnat instanței de recurs cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 20, 21, vol. II).

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 16 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit că SRL „Iunitex” a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva SRL „Consistcom”, prin care a solicitat rezoluționarea contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, încasarea sumei totale de 209744,1 lei, ce constituie suma transferată în avans de 100000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 76441,10 lei, penalitatea în mărime de 18000 de lei, taxa de stat în mărime de 5303 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, motivând că SRL „Consistcom” nu a executat în termenul stabilit lucrările de antrepriză asumate în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 și nu a recepționat notificările expediate în adresa sa, iar SRL „Iunitex” a fost lipsită de posibilitatea de a obține ceea ce aștepta în rezultatul contractului, și prin urmare a admis pretenția privind rezoluționarea acestui contract. Ținând cont de faptul că SRL „Iunitex” a achitat SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei pentru executarea lucrărilor în baza contractului nr. 7 din 22 mai 2015

prin ordinul nr. 51 din 22 mai 2015, prima instanță a admis și pretenția de încasare a sumei achitate în avans în mărime de 100000 de lei.

La fel, prima instanță a admis parțial pretenția de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 43035 de lei, calculată din suma de 100000 de lei ce constituie plata în avans pentru executarea contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, pentru perioada 10 octombrie 2016 -28 mai 2019.

Totodată, prima instanță a respins pretenția de încasare a penalității de întârziere, deoarece reprezentantul reclamantului în ședința de judecată a solicitat la alegere dobânda de întârziere. De asemenea a fost respinsă cererea de încasarea a cheltuielilor de asistență juridică fiind încasare doar cheltuielile de judecate compuse din taxa de stat achitată, proporțional părții admise din acțiune în mărime de 4291,06 lei.

Instanța de apel a casat această soluție și a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depuse de SRL „Iunitex” motivând că SRL „Consistcom” a executat în conformitate cu prevederile contractului de antrepriză toate lucrările de instalare a fațadei ventilate cu izolare termică prin fapturnile fiscale a transmis lucrările efectuate pe etape, iar SRL „Iunitex” a recepționat lucrarea fără rezerve și a plătit prețul convenit.

A concluzionat instanța de apel că prin ordinul de plată nr. 51 din 22 mai 2015, SRL „Iunitex” a transferat SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei conform contractului nr. 22 din 30 septembrie 2014 pentru lucrările de instalare a fațadei ventilate cu izolare termică și că prin achitarea efectuată în baza facturii enunțate a fost stinsă obligația de plată asumată în baza contractului dat și nu stins obligația asumată în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 privind învelirea parapetului de pe acoperișul Centrului comercial, amplasat în mun. xxxxxx.

În temeiul celor expuse, instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe precum că SRL „Iunitex” a achitat SRL „Consistcom” prin ordinul de plată nr. 51 suma de 100000 de lei avans pentru executarea lucrărilor în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015. Aceasta fiind plata conform contractului de antrepriză nr. 22 din 30 septembrie 2014, în baza facturii fiscale nr. DV8674965 din 22 mai 2015. Or, contractul nr. 7 din 22 mai 2015 nu a fost executat, din motivele că SRL „Iunitex” nu a executat plata în ordinea stabilită de pct. 2.6 al contractului în mărime de 50% din suma contractului, ceea ce constituie suma de 71731 de lei, iar drept consecință rezoluțiunea contractului poate avea loc prin acordul părților, și prin urmare este greșită soluția primei instanțe de admitere a pretenției privind rezoluțiunea contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015. A mai concluzionat instanța de apel că pretențiile privind încasare dobânzii de întârziere și a penalității sunt pretenții subsecvente pretenției principale care a fost respinsă, urmează a fi respinse și acestea.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate la actele pricinii, pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Din actele cauzei s-a stabilit că la 22 mai 2015 SRL „Iunitex” a încheiat cu SRL „Consistcom” contractul de antrepriză nr.7, prin care ultimul s-a obligat cu materiale și mijloace proprii să confecționeze, să livreze și să instaleze, în volum deplin, kriska parapeta – compozit „Toyo” (producător China) la obiectul situat la adresa – xxxxxx (f.d.16-25, vol. I).

Potrivit pct.1.3. al acestui contract de antrepriză, antreprenorul SRL „Consistcom” s-a obligat să execute lucrări calitative, în volum deplin, pe propria răspundere, cu forțele, materialele și mijloacele proprii, în conformitatea cu clauzele contractuale, documentația de proiect și specificația.

Potrivit pct.2.2. și 2.6. ale aceluiași contract, suma totală a prezentului contract constituie 143462 de lei, inclusiv costul materialelor, lucrărilor de confecționare, livrarea și montare a compozitului – Etal Bond. Achitarea lucrărilor în baza prezentului contract se efectuează în 2 etape: 1 etapă - 50% din suma totală se achită în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul semnării prezentului contract, a 2-a etapă – 50% - plata integrală pentru lucrurile efectiv executate se efectuează în decurs de 10 zile de la semnarea de către părți a actului de primire-predare a lucrărilor executate.

SRL „Iunitex” prin ordinul de plată nr.51 din 22 mai 2015 a achitat SRL „Consistcom” pentru confecționarea, furnizarea și montarea compozitului la parapeta în interior conform contractului nr. 7 din 22 mai 2015 suma de 100000 de lei (f.d.26, vol. I).

Potrivit pct.5.1. al contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, antreprenorul SRL „Consistcom” s-a obligat să execute lucrările indicate la pct. 1.1. al prezentului contract în decurs de 20 zile lucrătoare din momentul semnării de către părți a prezentului contract, cu drept de executare înainte de termen, însă nu mai târziu de luna iunie 2015.

Conform art.9 alin.(1) Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019, în vigoare la data încheierii contractului), persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Conform art. 666 alin.(1) Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Conform art. 946 alin. (1) și (2) Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit. Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate efectuate de lucrări.

Așadar, prin contractul de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 SRL „Consistcom” s-a obligat să execute SRL „Iunitex” cu materiale și mijloace proprii în volum deplin, kriska parapeta – compozit „Toyo”, la obiectul situat la adresa – xxxxxx, în sumă totală de 143462 de lei.

SRL „Iunitex” s-a obligat să achite SRL „Consistcom” lucrările în 2 etape și anume: 1 etapă - 50% din suma totală se achită în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul semnării prezentului contract, a 2-a etapă – 50% - plata integrală pentru lucrurile efectiv executate se efectuează în decurs de 10 zile de la semnarea de către părți a actului de primire-predare a lucrărilor executate.

Conform art. 514 și art. 572 alin.(1) și (2) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii. Temeiul executării rezidă în existența unei obligațiuni. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, în termenul stabilit conform contractului încheiat.

Tot din actele cauzei rezultă că, prin ordinul de plată nr.51 din 22 mai 2015 SRL „Iunitex” a achitat SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei pentru confecționarea, furnizarea și montarea compozitului la parapeta în interior conform contractului nr. 7 din 22 mai 2015 (f.d. 15, vol. I).

Conform art.733 și art.735 alin.(1) și (2) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), contractul nu poate fi altfel rezolvit, reziliat sau revocat decât în temeiuri prevăzute de lege sau prin acordul părților. O parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe: a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului când debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat; b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; c) neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă; d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

La 07 octombrie 2016 și 17 mai 2018 SRL „Iunitex” a expediat în adresa juridică a SRL „Consistcom” notificare privind neexecutarea lucrărilor conform contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2017 și restituirea sumei de 100000 de lei achitată în temeiul acestui act juridic, însă a fost restituită cu mențiunea „nu este acasă” (f.d.10-14, vol. I).

Reprezentantul SRL „Consistcom” atât în referința depusă cât și în ședințele de judecată a primei instanțe și instanța de apel a recunoscut că pârâțul nu a executat lucrările ce formează obiectul contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015.

În conformitate cu art.123 alin.(6) Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Așadar, prima instanță just a reținut că SRL „Consistcom” nu a executat în termenul stabilit lucrările de antrepriză asumate în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 și nu a recepționat notificările expediate în adresa sa, SRL „Iunitex” a fost lipsită de posibilitatea de a obține ceea ce aștepta în rezultatul contractului, și prin urmare prima instanță just a considerat drept întemeiată pretenția privind rezoluționarea acestui contract.

Conform art.738 alin.(1) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Reieșind din prevederile normei de drept citate și ținând cont că SRL „Iunitex” a achitat SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei pentru executarea lucrărilor în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015 prin ordinul de plată nr.51 din 22 mai 2015, ultima trebuie să restituie această sumă. Or, neexecutarea lucrărilor de antrepriză și reținerea sumei achitate ar constitui o îmbogățire fără justă cauză a pârâtului și cauzarea unui prejudiciu reclamantului.

În circumstanțele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță just a admis și pretenția SRL „Iunitex” privind încasarea de la SRL „Consistcom” a sumei de 100000 de lei.

Or, nu pot fi reținute argumentele instanței de apel precum că SRL „Iunitex” prin ordinul de plată nr. 51 din 22 mai 2015 a stins obligația de plată a prețului față de SRL „Consistcom” apărut în baza contractului nr. 22 din 23 septembrie 2014 din următoarele considerente.

După cum rezultă din actele cauzei, la 30 (23) septembrie 2014 SRL „Iunitex” a încheiat cu SRL „Consistcom” contractul de antrepriză nr. 22, prin care ultimul s-a obligat să efectueze din materialele proprii lucrări de instalare a fațadei ventilate din panel compozit „Saraybond” (producător Turcia), cu izolare termică din vată minerală de 50 mm, conform proiectului și specificării anexate la contract, la construcția din mun. xxxxxx, iar SRL „Iunitex” s-a obligat să recepționeze lucrarea și să plătească prețul (f.d.78-82, vol. I).

În perioada 24 septembrie 2014 – 22 mai 2015 SRL „Consistcom” a eliberat SRL „Iunitex” facturi fiscale pentru lucrările executate în baza contractului nr.22 din 23 septembrie 2014, iar ultima a achitat prețul pentru aceste lucrări (f.d.84-96, 97-108, vol. I).

La 22 mai 2015 SRL „Consistcom” a eliberat SRL „Iunitex” factura fiscală nr. DV8674965 privind plata pentru lucrările de izolare a fațadei din panel compozit conform contractului nr.22 din 23 septembrie 2014 în sumă de 100000 de lei (f.d.96, vol. I).

Tot la 22 mai 2015 SRL „Iunitex” a încheiat cu SRL „Consistcom” contractul de antrepriză nr. 7 privind executarea confecționarea, livrarea și instalarea, în volum deplin, kriska parapeta – compozit „Toyo” la obiectul situat la adresa – xxxxxx ce formează obiectul prezentului litigiu.

Conform art.551 alin.(1) și (3) Codul civil în redacția de până la 01.03.2019, dreptul de a alege prestația aparține debitorului dacă nu a fost atribuit expres creditorului. Alegerea se face prin declarație față de cealaltă parte sau prin executarea propriu-zisă a prestației. Prestația aleasă este considerată ca datorată de la bun început.

Conform art.586 alin.(1) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), în cazul în care debitorul datorează creditorului mai multe prestații similare, iar suma plătită nu este suficientă pentru stingerea tuturor datoriilor, se stinge datoria pe care o indică debitorul în momentul efectuării plății. Dacă debitorul nu face o astfel de precizare, se stinge datoria care a ajuns prima la scadență.

Potrivit ordinului de plată nr.51 din 22 mai 2015, SRL „Iunitex” a transferat la contul antreprenorului SRL „Consistcom” suma de 100000 de lei pentru

confecționarea, furnizarea și montarea compozitului la parapeta în interior conform contractului nr. 7 din 22 mai 2015, astfel, recespectând pct.2.6. din acest contract, ținând cont că urma să efectueze plata a 50% din suma totală.

Prima instanță just a remarcat că legiuitorul în art.551 și 586 Codul civil (în redacția din 01.03.2019) a stabilit dreptul debitorului, în speță SRL „Iunitex” de a alege prestația prin indicarea datoriei ce voiește a o stinge, iar în cazul în care debitorul nu face o astfel de precizare, atunci imputația se înfăptuiește în temeiul legii, prin stingerea datoriei care a ajuns prima la scadență.

SRL „Iunitex” a stins datoria indicată în momentul efectuării plății, adică la contractul nr. 7 din 22 mai 2015 și SRL „Consistcom” urma să execute lucrările prevăzute în acest contract, iar plata datoriei conform facturii fiscală nr. DV8674965 din 22 mai 2015 urma să o solicite în modul stabilit de lege în cazul eschivării executării acestei obligații.

Conform art.619 alin.(1) și (2) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. Întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție.

Aceleași prevederi se conțin și în art.942 alin.(1) și (2) Codul civil republicat în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.66-75 și se aplică începând cu 01.03.2019, obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 01.03.2019 conform art.38 secțiunea 4 Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr.133 din 15.11.2018.

Conform art.617 alin.(1) Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Din sensul normei de drept citate rezultă că creditorul trebuie să someze debitorul, adică să pretindă executarea obligației ajunse la scadență, iar debitorul se va considera în întârziere numai dacă nu a executat obligația sa, ca urmare a somației.

Punerea în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este încă posibilă.

Refuzul debitorului de a executa obligația, creditorul avînd tot temeiul să înainteze acțiune pentru plata daunelor compensatorii. În cazul obligațiilor pecuniare daunele moratorii se stabilesc printr-un procent din suma datorată și poartă denumirea de dobânzi de întârziere (art. 619). Dobânda de întârziere se stabilește prin lege sau prin contractul părților.

Astfel din materialele cauzei s-a stabilit că SRL „Iunitex” a solicitat dobânda de întârziere pentru perioada 12.06.2015 – 28.05.2019 în sumă de 76441, 10 lei.

La 07 octombrie 2016 SRL „Iunitex” a expediat SRL „Consistcom” somația nr.7/10-16, prin care a solicitat restituirea sumei de 100000 de lei.

Prin urmare, Colegiul lărgit consideră că prima instanță temeinic și legal a stabilit că obligația SRL „Consistcom” de restituire a sumei de 100000 de lei, achitată în baza contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, a apărut doar după ce a fost somată la 10 octombrie 2016 (data aplicării parafei pe adeverința Poșta Moldovei f.d.11, vol. I).

În aceste circumstanțe, la 10 octombrie 2016 a apărut dreptul SRL „Iunitex” de a calcula dobânda, respectiv prima instanță a considerat necesar de a admite parțial pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere și anume în mărime de 43035 de lei, calculată din suma de 100000 de lei ce constituie plata în avans pentru executarea contractului de antrepriză nr. 7 din 22 mai 2015, pentru perioada 10 octombrie 2016 – 28 mai 2019.

Conform art. 942 alin.(4) Codul civil (în redacția din 01.03.2019), în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.

Totodată, reprezentantul SRL „Iunitex”, Deleu Iulia, în cadrul examinării cauzei în prima instanță a solicitat la alegere dobânda de întârziere. 73. Prin urmare, pretenția privind încasarea penalității corect a fost respinsă de prima instanță.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ mai conchide că prima instanță în temeiul art. 82, 94 alin. (1), 96 alin. (1¹) CPC just a încasat de la pîrît în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată compuse din plata taxei de stat în sumă de 5303,23 de lei (f.d. 2-3, 114, vol. I). Totodată, prima instanță corect a respins cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică deoarece SRL „Iunitex” în cauza dată nu a fost reprezentată de un avocat, dar de un reprezentant în baza procurii, care este angajat al acesteia.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, fiind întemeiată critica SRL „Iunitex” în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe argumentele intimatului SRL „Consistcom” și pe aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Iunitex”, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Iunitex”.

Se casează decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 26 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Iunitex” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Consistcom” cu privire la rezoluționarea contractului de antrepriză, încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru